

Kurumsal Arşiv Yapılanmasında

Temel Adımlar:

Ankos Kontrol Listesi ve El Kitabı

[Ankos AEKA](#)

(Açık Erişim ve Kurumsal Arşivler Çalışma Grubu)
Bülent Karasözen, Cem Coşkun, İlkay Holt, Özlem Bayram

XI. "Türkiye'de İnternet" Konferansı 21-23 Aralık 2006
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Ankara

Proud, Bill
www.cartoonstock.com

XI. "Türkiye'de İnternet" Konferansı 21-23 Aralık 2006
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Ankara

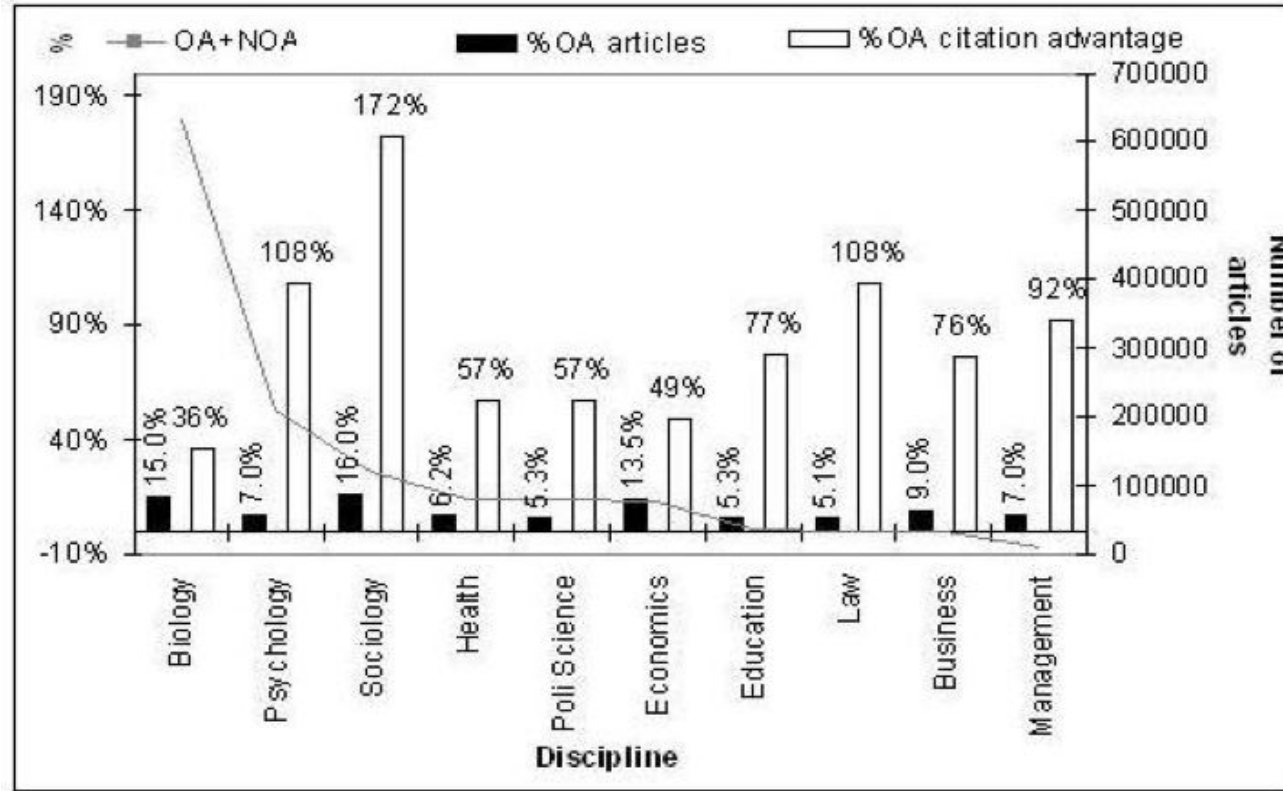

Kurumsal Arşivlerin Faydaları

- **Kuruma;**
 - Kurumun görünürlüğünü ve saygınlığını artırır, prestij sağlar,
 - Kurumun finanse ettiği araştırma sonuçları üzerinde kontrol sağlar; erişim sınırlamasını ortadan kaldırır,
 - Kurumun finanse ettiği araştırmaları tekrar ücret ödeyerek ticari kaynaklardan satın almasını önler.
- **Araştırmacıya;**
 - Araştırma sonuçlarının daha geniş kitleye ulaşmasını sağlayarak etkisini artırır,
 - Araştırma sonuçlarının başka bir araştırmaya temel oluşturmasını kolaylaştırır,
 - Yapılan araştırmanın tekrarını önler,
 - Araştırmacıya özgeçmiş oluşturmak için araçtır.
- **Topluma;**
 - Bilimsel iletişimin gelişmesine ve güçlenmesine katkı sağlar,
 - Ülke ekonomisini destekler,
 - Entellektüel mirasın uzun vadeli saklanması ve korunmasını garanti eder.

- Stevan Harnad ve diğerleri. [Ten-Year Cross-Disciplinary Comparison of the Growth of Open Access and How it Increases Research Citation Impact](https://arxiv.org/pdf/cs.DL/0606079) [arxiv.org/pdf/cs.DL/0606079]

By discipline: total articles (OA+NOA), gray curve; percentage OA: $(OA/(OA+NOA))$ articles, black bars; percentage OA citation advantage: $((OA-NOA)/NOA)$ citations, white bars, averaged across 1992-2003 and ranked by total articles. All disciplines show an OA citation advantage

XI. "Türkiye'de İnternet" Konferansı 21-23 Aralık 2006
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Ankara

Güncel Tartışmalar

- Kendi kendine arşivleme dergi aboneliklerini nasıl etkiliyor?
- Hybrid Dergi Açık Erişim Modelleri bekleneni veriyor mu?
- Zorunlu Açık Erişim Politikaları gerçekten işe yarıyor mu?

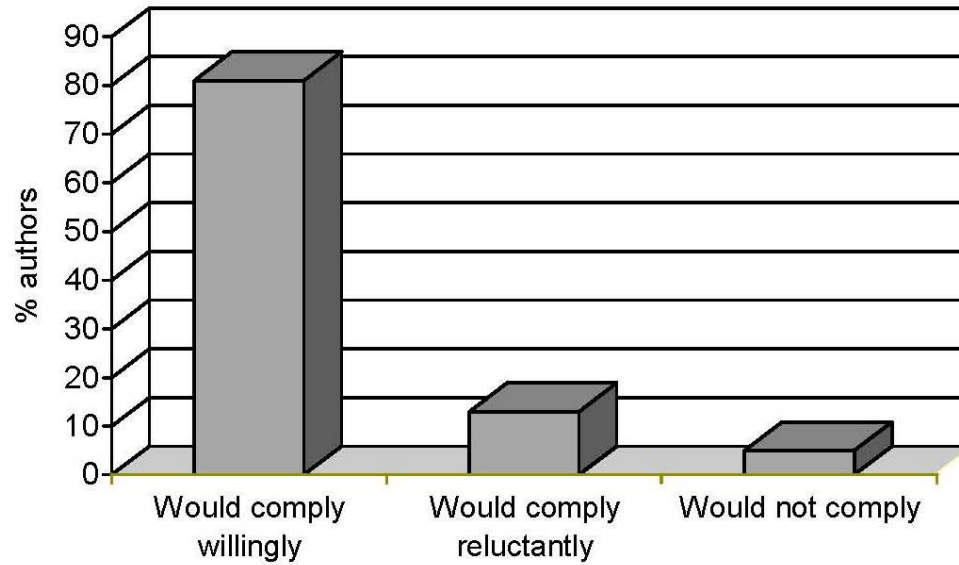
XI. "Türkiye'de İnternet" Konferansı 21-23 Aralık 2006
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Ankara

Kurumsal Arşiv Politikaları

- Yarı zorunlu arşivleme politikaları
- Zorunlu arşivleme politikaları

Yazarların
zorunlu
arşivleme
politikalarına
yaklaşımları

XI. "Türkiye'de İnternet" Konferansı 21-23 Aralık 2006
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Ankara

Kurumsal Arşiv Örnekleri

- Dünyada OAI-PMH uyumlu arşivler:
 - [Dspace at MIT](#)
 - [California eScholarship](#)
 - [University of Melbourne ePrints Repository](#)
- Ülkemizde OAI-PMH uyumlu arşivler:
 - [Hacettepe Üniversitesi Açık Erişim Arşivi](#)
 - [Ankara Üniversitesi Açık Arşiv Sistemi](#)
 - [ODTÜ e-Tez Arşivi](#)

XI. "Türkiye'de İnternet" Konferansı 21-23 Aralık 2006
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Ankara

Ankos AEKA Çalışmaları

- Kişisel arşivlemeyi desteklemek ☒
 - Seminerler, toplantılar vb. düzenlemek
 - Web sitesi: <http://www.ankos.gen.tr/acikerisim>
 - Haber kanalı: www.acikerisim.blogspot.com
- Açık Erişim Broşürü ☒
- Kontrol Listesi ve El Kitabı ☒
- Kurumsal Arşivler üzerine ulusal rapor ☐

XI. "Türkiye'de İnternet" Konferansı 21-23 Aralık 2006
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Ankara

Kontrol Listesi ve El Kitabı 1

- Kime Yönelik?
 - Yöneticiler
 - Kütüphaneciler
 - Teknik Altyapı

XI. "Türkiye'de İnternet" Konferansı 21-23 Aralık 2006
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Ankara

Kontrol Listesi ve El Kitabı 2

- Politika Belirleme: İlk adımlar
 - Kurumsal arşivlerin faydalarının yöneticilere aktarılması
 - Kurumsal arşiv oluşturmaya karar verilmesi
 - Akademik ve idari birimlerde üretilen tüm içeriğin tespiti

XI. "Türkiye'de İnternet" Konferansı 21-23 Aralık 2006
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Ankara

Kontrol Listesi ve El Kitabı 3

- İçerik Oluşturma Politikası
 - I. Kişisel arşivlemeye (self archiving) dayalı
 - Bilimsel dergilerde yayınlanmış makaleler
 - Önbaskılar ve yayınlanma aşamasında olan makaleler
 - Konferans metinleri
 - Kongrede sunulan bildiri metinleri
 - Bildiri sunuları
 - Teknik raporlar ve proje metinler
 - Elektronik tezler

XI. "Türkiye'de İnternet" Konferansı 21-23 Aralık 2006
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Ankara

Kontrol Listesi ve El Kitabı 4

- İçerik Oluşturma Politikası
 - II. E-dermelere dayalı kurumsal arşivler:
 - e-Dergiler; e-Kitaplar ; e-Gazeteler
 - Web sayfaları; Yazılım paketleri
 - Harita, plan vb. kartografik materyaller
 - El yazmaları; Nadir koleksiyonlar
 - Müze materyali
 - Görsel işitsel kayıtlar; Notalar
 - Birimlerin işleyişine ilişkin arşiv kayıtları
 - Deney bulguları, ders notları vb. öğrenim materyalleri

Kontrol Listesi ve El Kitabı 5

- Örgütlenme Yapısı
 - Merkez Kütüphaneye
 - Kurumun Bilgi İşlem & Teknoloji birimine
 - Doğrudan üst yönetime bağlı olarak

XI. "Türkiye'de İnternet" Konferansı 21-23 Aralık 2006
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Ankara

Kontrol Listesi ve El Kitabı 6

- Maliyet
 - Teknolojik gereksinimler ve personel
- Personel
 - Görev tanımları ve eğitim
- İş Akışı
 - Arşivleme; arşivleme sonrası; saklama ve koruma
- Tutundurma Faaliyetleri
 - Durum tespiti; tanıtım; teşvik; eğitim vb.

XI. "Türkiye'de İnternet" Konferansı 21-23 Aralık 2006
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Ankara

Kontrol Listesi ve El Kitabı 7

- Fikri Mülkiyet Hakları
 - Elektronik yayım hakkı
 - Yayıncı Politikaları
 - Creative Commons
 - Fikir ve Sanat Eserlerini Koruma Kanunu

XI. "Türkiye'de İnternet" Konferansı 21-23 Aralık 2006
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Ankara

Kontrol Listesi ve El Kitabı 8

- Sistem Tasarımı
 - Materyal türüne
 - Konuya
 - Akademik programlara & idari birimlere göre

XI. "Türkiye'de İnternet" Konferansı 21-23 Aralık 2006
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Ankara

Kontrol Listesi ve El Kitabı 9

- Sistem tasarımı: veri tabanı yönetimi
 - Dosya yapıları
 - Standart şemalar; metadata
 - Web arayüzünün dosya gönderi hizmeti
 - API (Uygulama programları arayüzü)
 - Modüler tasarım
 - Sistemin yönetsel ve veri giriş fonksiyonları: Güvenlik ve erişim hakları

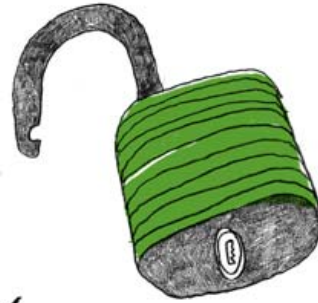
Kontrol Listesi ve El Kitabı 10

- Uluslararası işlerlik ve OAI-PMH Uyum
 - OAI-PMH (Open Archive Initiative-Protocol for Metadata Harvesting)
 - Mevcut Yazılımlar
 - Yazılım Değerlendirme
 - Sayısal Koruma

XI. "Türkiye'de İnternet" Konferansı 21-23 Aralık 2006
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Ankara

www.plos.org

XI. "Türkiye'de İnternet" Konferansı 21-23 Aralık 2006
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Ankara

This work is licensed under a
Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.5 License.

Kaynaklar

- Clifford A. Lynch (2003). Institutional Repositories: Essential Infrastructure for Scholarship in the Digital Age. ARL Bimonthly Report 226 February 2003. [<http://www.arl.org/newsltr/226/ir.html>]
- Stevan Harnad, Tim Brody (2004). Comparing the Impact of Open Access (OA) vs. Non-OA Articles in the Same Journals. D-Lib Magazine. June 2004, Volume 10 Number 6. [<http://dlib.org/dlib/june04/harnad/06harnad.html>]
- Alma Swan (2006). The culture of Open Access: researchers' views and responses. Key Perspectives. Ltd. [<http://eprints.ecs.soton.ac.uk/12428/01/asj7.pdf>]
- Sale, Arthur (2006) The Patchwork Mandate. Working Paper. School of Computing, Australia. [<http://eprints.utas.edu.au/410/>]
- ROARMAP [archives.eprints.org]
- OpenDOAR [<http://www.opendoar.org/>]
- OAister [<http://oaister.umdl.umich.edu/o/oaister/>]
- Swan, Alma "Open Access Self-Archiving : An Overview" Digital Libraries a la Carte : Choices for the Future 2005, Module 4: Open Access and Institutional Repositories.

XI. "Türkiye'de İnternet" Konferansı 21-23 Aralık 2006
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Ankara

